

LITURGISCHE SUGGESTIES VOOR EEN GEMEENSCHAPPELIJKE ZIEKENZALVING 2026

‘door liefde bewogen de pijn van de ander dragen’

Openingslied

Vrede voor jou, hierheen gekomen,
zoekend met ons om mens te zijn.
Jij maar alleen, jij met je vrienden,
jij met je last, verborgen pijn.
Vrede, genade, God om je heen,
vergeving, nieuwe moed
voor jou en iedereen.

Niemand komt hier vrij van het kwade,
niemand gaat hier straks weer vrijuit.
Niemand te veel, niemand te weinig,
niemand te groot, geen een te klein-
dit wordt verbeeld in woord en gebaar,
tot ooit en overal, wij leven voor elkaar.

Jij die ons kent, Jij die ons aanvoelt,
Jij die de hele wereld draagt;
kom naar ons toe, leer ons te leven,
help ons te zien wat ieder vraagt-
tijd om te leven, kans om te zijn,
een plek om nu en ooit, gezien, aanvaard te zijn.

(op melodie van ZJ 735 Zomaar een dak)

*Het is wenselijk dat de mensen die de ziekenzalving ontvangen,
vooraf wat duiding krijgen.*

Kruisteken en genadewens

Welkom

Een bijzonder woord van welkom aan de zieken, bejaarden en hun familie.
Ook een woord van welkom aan de aanwezige mantelzorgers, verzorgenden en hen die werkzaam zijn op de pastorale dienst van het ziekenhuis en het woon- en zorgcentrum.

Openingswoord

Paus Leo stelt, in zijn boodschap t.g.v. de 34ste Wereldziekendag de figuur van barmhartige Samaritaan centraal.

Zijn voorbeeld blijft relevant om het belang van medemenselijkheid en maatschappelijke betrokkenheid opnieuw onder de aandacht te brengen.

Doorheen deze viering mogen wij geloven dat God door liefde bewogen onze pijn en ons lijden draagt. Zo wil Hij ons nabij zijn. Laten we in dit uur een kring vormen van liefde en genegenheid, van geloof en gebed rond onze zussen en broers die hier straks de ziekenzalving zullen ontvangen. Zo wordt Gods liefde zichtbaar en helpen we zoals de barmhartige Samaritaan de last van anderen te dragen.

Gebed om ontferming

V: Richten wij ons tot de Heer en bidden wij om ontferming.

L:

Heer, omdat wij soms zo moeilijk kunnen geloven
dat Gij ons ook in het lijden aanraakt.

ZJ 1 e Kyrie eleison

Christus, omdat wij anderen soms niet durven aanraken
en weglopen van de kwetsuren van onze medemens

ZJ 1 e Christe eleison

Heer, omdat onze aanrakingen niet altijd zacht en teder zijn,

ZJ 1 e Kyrie eleison

V. Moge God die liefde is, zich over ons ontfermen en van ons nieuwe mensen maken.

Amen.

Openingsgebed

Laten wij bidden (gebedsstilte)

God,

U die mensen nabij bent,

doe ons uw Woord verstaan

als een belofte van vreugde in deze paastijd.

Laat liefde en barmhartigheid ons leven dragen,

zoals zichtbaar in Jezus;

Hij is onze weg, waarheid en leven, nu en elke dag. Amen.

Lezing: Jes 43, 1-5

Uit de profeet Jesaja.

Welnu, dit zegt de Heer, die jou schiep,

Jakob, die jou vormde, Israël:

Wees niet bang.

Ik heb je bij je naam geroepen, je bent van Mij!

Moet je door het water gaan – Ik ben bij je;

of door rivieren – je wordt niet meegesleurd.

Moet je door het vuur gaan – het zal je niet verteren,

de vlammen zullen je niet verschroeien.

Want Ik, de Heer ben je God,

de Heilige van Israël, je Redder.

Jij bent zo kostbaar in mijn ogen,

zo waardevol, en Ik hou zo veel van je

dat Ik de mensheid geef in ruil voor jou,

ja alle volken om jou te behouden.

Wees niet bang, want Ik ben bij je.

Woord van de Heer.

(NBV21)

Antwoordpsalm 69

Refrein: ZJ 30 a God, U bent liefde, bron van het leven.

Heer, ik richt ik mijn gebed tot U,

laat dit een uur zijn van mededogen.

Groot is uw ontferming, God,

antwoord mij, toon uw trouw en red mij.

Refrein

Heer, U bent genadig en goed,

keer U tot mij, zie mij in erbarmen aan.

Ik ben verzwakt, ik ben verwond,

maar uw hulp, o God, zal mij beschermen.

Refrein

De naam van God wil ik loven met een lied,
zijn grootheid met een lofzang prijzen.
Hemel en aarde moeten hem loven,
de zeeën, met alles wat daarin leeft.

Refrein

Evangelie :Lc 10,25-37 'de barmhartige Samaritaan'

Uit het Evangelie van onze Heer Jezus volgens Lucas.

In die tijd kwam er een wetgeleerde die Jezus op de proef wilde stellen.
Hij vroeg: 'Meester, wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven?'
Jezus antwoordde: 'Wat staat er in de wet geschreven? Wat leest u daar?'
De wetgeleerde antwoordde: 'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht en met heel uw verstand, en uw naaste als uzelf.'
'U hebt juist geantwoord,' zei Jezus tegen hem. 'Doe dat en u zult leven.'
Maar de wetgeleerde wilde zijn gelijk halen en vroeg aan Jezus: 'Wie is mijn naaste?'
Toen vertelde Jezus hem het volgende: 'Er was eens iemand die van Jeruzalem naar Jericho reisde en onderweg werd overvallen door rovers, die hem zijn kleren uittrokken, hem mishandelden en hem daarna halfdood achterlieten.
Toevallig kwam er een priester langs, maar toen hij het slachtoffer zag liggen, liep hij met een boog om hem heen.
Er kwam ook een Leviet langs, maar bij het zien van het slachtoffer liep ook hij met een boog om hem heen.
Een Samaritaan echter, die op reis was, kreeg medelijden toen hij hem zag.
Hij ging naar de gewonde man toe, goot olie en wijn over zijn wonden en verbond ze.
Hij zette hem op zijn eigen rijdier en bracht hem naar een logement, waar hij voor hem zorgde. De volgende morgen gaf hij twee denarie aan de eigenaar en zei: "Zorg voor hem, en als u meer kosten moet maken, zal ik u die op mijn terugreis vergoeden." Wie van deze drie is volgens u de naaste geworden van het slachtoffer van de rovers?' De wetgeleerde zei: 'De man die hem barmhartigheid heeft betoond.' Toen zei Jezus tegen hem: 'Doet u dan voortaan net zo.' (NBV21)

Duiding

We nemen enkele fragmenten over uit de boodschap van paus Leo XIV tgv.de 34^e Wereldziekendag. 'Het mededogen van de Samaritaan: liefhebben door de pijn van de ander te dragen'. Het kan ons inspireren bij de viering van de gemeenschappelijke ziekenzalving.

1 - Het geschenk van de ontmoeting: de vreugde van nabijheid en aanwezigheid

We worden opgejaagd door een cultuur waarin alles onmiddellijk en razendsnel moet gaan, en waarin uitsluiting en onverschilligheid gemakkelijk de overhand krijgen. Dit alles verhindert ons naderbij te komen en stil te staan bij de nood en het lijden om ons heen. In de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan leert Jezus ons hiermee niet zozeer *wie* onze naaste is, maar *hoe* wij zelf een naaste worden; dat wil zeggen: hoe wij voor de ander een medemens worden die werkelijk nabij is.

Niemand is immers werkelijk een naaste, totdat men de ander uit vrije wil nabijkomt. Zo werd wie barmhartigheid toonde, de naaste.

Liefde is niet passief; zij gaat de ander tegemoet. Een naaste worden hangt niet af van fysieke nabijheid of sociale status, maar van de beslissing om lief te hebben. Daarom maakt de christen zich tot naaste van wie lijdt, naar het voorbeeld van Christus: de ware, goddelijke Samaritaan die de gewonde mensheid nabij is gekomen. Het gaat hierbij om tekenen waarin voelbaar wordt dat persoonlijke betrokkenheid bij het lijden van de ander vraagt om de gave van onszelf.

Het geschenk van de ontmoeting ontspringt aan onze verbondenheid met Jezus Christus. In Hem herkennen wij de barmhartige Samaritaan die ons het eeuwige heil heeft gebracht; wij brengen Hem nabij wanneer wij ons over onze gewonde naaste buigen.

2 - Onze gemeenschappelijke zending: samen zorg dragen voor de zieken.

De evangelist Lucas vertelt verder dat de Samaritaan *diep geraakt werd*. Mededogen is in die zin een diepe ontroering die ons aanzet tot daden. Het is een gevoel dat van binnenuit opwelt en ons drijft tot werkelijke betrokkenheid bij het lijden van de ander. In deze gelijkenis is mededogen dan ook hét wezenskenmerk van daadwerkelijke liefde. Die liefde is niet theoretisch of louter sentimenteel, maar vertaalt zich in concrete daden: de Samaritaan komt dichterbij, verzorgt de wonden, neemt de verantwoordelijkheid op zich en ontfermt zich over het slachtoffer.

Maar let op: hij doet dit niet alleen als individu. De Samaritaan zocht een herbergier die mee voor de man kon zorgen. Zo worden ook wij uitgenodigd om de krachten te bundelen en elkaar te vinden in een 'wij' dat sterker is dan de som van losse individuen. Familieleden, burens, zorgverleners, pastoraal werkers in de ziekenzorg en zovele anderen die halthouden, dichterbij komen, verzorgen, dragen, begeleiden en geven wat zij hebben, geven aan mededogen een sociale dimensie en overstijgen de louter individuele inzet. Daarom wordt de ziekenzorg niet alleen *een belangrijk onderdeel* van de zending van de Kerk genoemd, maar als een *wezenlijk kerkelijk handelen*.

3 - Gedreven door de liefde tot God om onszelf en onze naaste terug te vinden

In het dubbelgebod: *Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht en met heel uw verstand, en uw naaste als uzelf* (Lc 10,27) – herkennen wij de voorrang van de liefde tot God. Dit heeft directe gevolgen voor de wijze waarop wij met heel ons wezen liefhebben en relaties aangaan.

De voorrang van de goddelijke liefde brengt onvermijdelijk met zich mee dat wij niet handelen uit eigenbelang of voor een beloning. Hierin toont zich een liefde die rituele voorschriften overstijgt en uitmondt in een waarachtige eredienst: de naaste dienen is God liefhebben in concrete daden.

Dit laat ons ook zien wat echte zelfliefde betekent. Het vraagt van ons dat wij de neiging loslaten om onze eigenwaarde of waardigheid te baseren op stereotypen van succes, carrière, status of afkomst. In plaats daarvan vinden wij onze ware plek terug tegenover

God en onze naaste. Wij vinden onze eigenwaarde niet door onszelf te isoleren, maar juist door ons te verbinden met de ander en met God.

Ik hoop vurig dat het onze christelijke levensstijl nooit zal ontbreken aan de broederlijke en 'samaritaanse' dimensie — een inclusieve, moedige, geëngageerde en solidaire beweging die diep geworteld is in onze eenheid met God en ons geloof in Jezus Christus. Bezield door die goddelijke liefde zullen wij werkelijk in staat zijn onszelf te geven voor allen die lijden, in het bijzonder voor onze zieke, oudere en beproefde broeders en zusters.

Ziekenzalving

Voor elke zieke of bejaarde die gezalfd wordt, kan een kaars ontstoken worden.

a. litanie

*O Christe Domine Jesu,
O Christe Domine Jesu! (Taizé)*

L. Heer, bekommer U om wie ziek is of bejaard.
Geef hun lichaam nieuwe kracht.

*O Christe Domine Jesu,
O Christe Domine Jesu!*

L. Verzacht hun pijn. Troost en bemoedig hen.

*O Christe Domine Jesu,
O Christe Domine Jesu!*

L. Bevrijd hen van alle kwaad.
Sta hen bij met uw genade.

*O Christe Domine Jesu,
O Christe Domine Jesu!*

L. Schenk leven en heil aan onze zieken
die we de handen zullen opleggen.

*O Christe Domine Jesu,
O Christe Domine Jesu!*

L. Steun hen die zieken verzorgen
en ouderen met liefde en tederheid omringen.

*O Christe Domine Jesu,
O Christe Domine Jesu!*

b. handoplegging

De priester strekt de handen uit in stilte.

Daarna bidt hij:

Liefdevolle God,
wees ons nabij met uw kracht.
Bevestig wie ziek of bejaard is in uw liefde
nu we hen zalven in uw naam.
Stort in hen uw Geest van Leven,
zodat hun hoop vurig wordt
en hun geloof groot. Amen.

c. dankgebed om de ziekenolie

Gezegend zijt Gij, God, almachtige Vader,
die uw Zoon in de wereld hebt gezonden
voor ons en omwille van ons heil.

Gezegend zijt Gij, God.

Gezegend zijt Gij, God, eniggeboren Zoon,
die neerdaalde uit de hemel en mens werd
om onze kwalen te genezen.

Gezegend zijt Gij, God.

Gezegend zijt Gij, God, heilige Geest, de Trooster,
die ons de kracht geeft
om de zwakheid van ons lichaam geduldig te dragen.

Gezegend zijt Gij, God.

Heer,
laat onze zusters en broeders
die in gelovig vertrouwen
gezalfd worden met deze heilige olie,
verlichting vinden voor hun pijn
en in hun lijden worden getroost.
Door Christus onze Heer.

Amen.

d. zalving

(ondertussen zacht orgelspel of instrumentale muziek of Taizérefrein)

*Tijdens de zalving kunnen familieleden,
mantelzorgers, verzorgenden of medewerkers van de pastorale dienst
de zieken omringen en de hand op hun schouders leggen.*

Nu gaat de priester de zieken zalven op het voorhoofd en op de handen, terwijl hij zegt:

N. (voornaam),
moge onze Heer Jezus Christus
door deze heilige zalving
en door zijn liefdevolle barmhartigheid
u bijstaan met de genade van zijn heilige Geest.
Moge Hij u van zonden bevrijden,
u heil brengen en verlichting geven.
Amen.

e. gebed na de zalving

Liefdevolle God, uw nabijheid geeft aan mensen kracht en verlichting,
troost en vrede. We bidden U voor hen die we hebben gezalfd.
Sterk hun vertrouwen en geloof. Neem alle angst van hen weg.
Laat hen rust vinden bij U wanneer de toekomst onzeker is of somber.
Door Christus, onze Heer. Amen

Voorbede

V: God heeft ons zijn Zoon geschonken om ons moed te schenken en ons op te richten.
Zo bidden wij:

L: Goede God, wij bidden U voor allen die hier de ziekenzalving hebben ontvangen,
dat U hen staande houdt te midden van pijn en lijden, in geloof en vertrouwen op U.

Ubi caritas et amor...

Altijd-nabije God, wij bidden voor alle mensen die zich onzeker voelen en zich zorgen
maken over hun toekomst, dat U alles ten goede keert voor hen die U liefhebben.

Ubi caritas et amor...

Bewogen God, wij bidden voor allen die U zendt op het pad van zieke medemensen:
familieleden en burens, verplegenden en artsen.
Dat U hen uw Geest van liefde blijft geven.

Ubi caritas et amor...

Liefdevolle God, wij bidden voor allen die ons dierbaar zijn,
dat U hen beschermt en bewaart, dat U hen moed en sterkte schenkt,
dat U hen redding en trouw openbaart.

Ubi caritas et amor...

V: God, Gij belooft ons dat Gij door de zalving met olie en door gebed ons zult helpen en beschermen. Beziel ons met uw Geest, vandaag en alle komende dagen. Amen.

Onze Vader

V. Laten wij in verbondenheid met elkaar het gebed bidden dat Jezus zelf ons geleerd heeft: *Onze Vader: samen bidden*

Groet aan Maria

V. Lieve Moeder, ga niet van mij weg, wend uw ogen niet van mij af.
Ga overal met mij mee en laat mij nooit alleen.
Laten we daarom onze zorgen en onze dankbaarheid
aan haar toevertrouwen en bidden:

ZJ 740 Wees gegroet Maria

Slotgebed

V. Heer, vanuit onze pijn wenden wij ons tot U:
toon ons dat U onze wonden verzorgt en heelt met Uw krachtige liefde.
Dat bidden wij tot U door Christus, onze Heer en Broeder. Amen.

Zegen en zending

Slotlied

**Wij gaan weer verder vol van hoop de ongebaande wegen
met onze droom op hinderloop, de meeste feiten tegen.**

De onrust houdt ons op de been en doet ons verder reizen;
een stem klinkt door alles heen, een God niet weg te prijzen.

Zijn woord houdt aan in ons gemis, dat alles kan verkeren,
dat vrede hier bestaanbaar is en onrecht om te keren.

Hij doet ons kiezen voor de mens, bedreigd, verarmd, vergeten;
Hij voert ons naar de laatste grens, om van elkaar te weten.

Sjaloom, geluk op deze reis. Het duur misschien nog eeuwen,
maar twijfel niet meer aan de wijs: het lam huist bij de leeuwen.